

Cybersex, jeho přitažlivost a specifika

Radana Divínová

Abstrakt:

Internet značně zasáhl do způsobu prezentace i konzumace sexuálních obsahů. Cybersex, to je vyměňování sugestivních, explicitně erotických vzkazů a sexuálních fantazií prostřednictvím sítě. Součástí cybersexu bývá zpravidla i masturbace. Cooper zdůrazňuje tři primární faktory, jež usnadňují online sexualitu-přístupnost, dostupnost a anonymita Internetu. Motivy, které jedince k cybersexu přivedou, mohou, ale také nemusí, být uvědomované. Výzkumem realizovaném v roce 2003 jsem odhalila potřeby, které se na této motivaci podílí. Jsou to: touha po sexuálním uspokojení, touha po poznání, touha být sám sebou, touha odreagovat se, touha být žádaný, touha získat partnera pro reálný sex, vzrušení z anonymity a interaktivity. Je důležité vědět, že tyto potřeby mohou být ve vzájemných interakcích. Cybersexuální aktivity mohou být samotnými uživateli vnímány rozdílně a pro některé z nich má cybersex určité výhody i ve srovnání s reálným sexem.

Klíčová slova: sex, Internet, chat, motivace, potřeby, masturbace, vztahy.

Internet značně zasáhl do způsobu prezentace i konzumace sexuálních obsahů. Američtí autoři Jeniffer Schneider a Robert Weiss uvádí, že v současnosti více než 60% všech přístupů na Internet má nějaký vztah k sexu. Na Internetu lze vyhledávat sexuology, odborné sexuologické materiály, nakupovat ve virtuálních sexshopech, hledat sexuální partnery pro trvalý či přechodný vztah, vyhledávat a stahovat materiály k zábavným účelům nebo masturbaci, zkoumat svou sexuální identitu aj. Samozřejmě ne všechny tyto aktivity označujeme za cybersex. Vymezení pojmu se také může u jednotlivých autorů lišit.

Schneider a Weiss považují za cybersex každou formu sexuálního vyjádření probíhajícího prostřednictvím počítače nebo Internetu. Od výměny erotických vzkazů, prohlížení si a stahování pornografických materiálů a následné masturbace, přes čtení a psaní sexuálních dopisů a příběhů, umístování inzerátů k získání sexuálních partnerů až po milostné poměry udržované prostřednictvím e-mailu a chatu. Raymond Noonan [1998], jehož vymezení dále používám, pod cybersex zahrnuje pouze **sugestivní nebo explicitně erotické vzkazy nebo sexuální fantazie, které si lidé vyměňují prostřednictvím sítě**. Součástí cybersexu bývá zpravidla i masturbace.

Se cybersexem experimentují dospívající i dospělí, muži i ženy, jedinci bez partnera i trvale žijící v partnerském svazku. Abych zmapovala situaci u nás, provedla jsem v roce 2003 v rámci své diplomové práce výzkum.

Následují některá z jeho zjištění. Zajímalo mě, stejně jako jiné autory, čím je cybersex tak přitažlivý.

Přitažlivost cybersexu

Americký psycholog Alvin Cooper [1999] zdůrazňuje tři primární faktory, jež usnadňují online sexualitu. Nazval je **Triple A Engine** – Motor tří „A“ (Accessibility, Affordability, Anonymity). **Přístupnost** (accessibility) znamená, že na Internetu jsou neustále dostupné miliony webových stránek s pornografií a v chatových místnostech se neustále pohybují lidé hledající cybersexuální zážitky. **Dostupnost** (affordability) znamená, že velké množství pornografie lze na Internetu získat zdarma. Jediné náklady jsou poplatky za připojení na Internet. Lidé se v síti mohou pohybovat zcela **anonymně** a také svou komunikaci vnímají jako anonymní. Komponenty Triple A Engine jsou vysoce rizikové pro uživatele, kteří se potýkají se sexuální kompulzivitou nebo jsou psychicky nestabilní a kompulzivní chování se tak u nich může lehce rozvinout.

S podobným modelem (ACE model) přišla Kimberly Young [1999]. Podle ní spočívají faktory přitažlivosti cybersexu v **anonymitě** (Anonymity), **pohodlí** (Convenience) a **úniku** (Escape).

Mezi dalšími usnadňujícími faktory bývá uváděno: nulové riziko pohlavně přenosných chorob, legálnost cybersexu, snadné skrývání před partnerem aj.

Motivace k cybersexu

Motiv(y), které jedince k cybersexu přivedou, **mohou, ale také nemusí, být uvědomované**. Stav motivačního napětí je vytvářen neuspokojenou potřebou. Toto neuspokojení může přivést člověka k trávení významného množství času na Internetu. Ve výzkumu realizovaném v roce 2003 [Divínová 2004a, 2004b] jsem odhalila potřeby, které se podílí na motivaci lidí provozujících cybersex. Je důležité vědět, že tyto **potřeby mohou být ve vzájemných interakcích**.

Touha po sexuálním uspokojení bývá uživateli uváděna často. Jejich reálný sexuální život nesaturuje potřebu sexu dostatečně. Zde se nabízí několik možností. Uživatel neprovozuje partnerský sex vůbec. V případě že ano může být partner dočasně nedosažitelný, nebo přetlak sexuální energie příliš velký. V jiných případech je partnerský vztah existující v realitě neuspokojující a cybersexuální aktivity byly vnímány jako útek od něj. *“Chodím si to sem udělat v době, kdy se mnou není přítelkyně a já na to mám chuť...” (Ivan, 25)*

Touha po poznání se zdá být podstatným motivem cybersexuálních aktivit. Děti a adolescenti vstupující do sexuálně orientovaných místností získávají informace z oblasti lidské sexuality a první “teoretické” sexuální zkušenosti. Dospělým anonymita Internetu dodává odvalu poznávat a prozkoumávat odlišné sexuální praktiky. Možnost “*vyzkoušet si to*” považují za jeden z hlavních faktorů přitažlivosti cybersexu. Může se stát,

že jedinec při těchto aktivitách odhalí nové, do té doby neznámé podoby své sexuality.

"Až tady jsem zjistila, že mě lákají některé sexuální praktiky a pak je vyzkoušela i v reálu..." (Dita, 33)

Touha být sám sebou. Pro mnohé uživatele je přitažlivá představa, že mohou hovořit bez zábrán o čemkoliv, že mohou být otevření a prosti všech masek z reálného života. V prostředí anonymního Internetu nejsou obavy z odmítnutí či z odsouzení okolím tak zřetelné a nenutí tedy jedince chovat se konformním způsobem. Mnoho jedinců se v oblasti sexuality nedokáže otevřít svému nejbližšímu partnerovi. Mohou mít obavy, že by jejich sexuální touhy neakceptoval, nebo že by to mohlo narušit jejich dosavadní vztah. Efekt online disinhibice^[1] způsobuje, že přiznávání sexuálních přání bývá naopak velmi snadné naprosto neznámému člověku.
"...mám strach být taková i v reálu, přítel by to nezvládl..." (Dita, 33)

Touha odreagovat se. Pro zachování psychické a fyzické kondice je důležité odreagovávat se od povinností a každodenní zátěže. Pro mnohé se místem odpočinku stal Internet, resp. chat. Cybersex tak mnozí vnímají jako uvolnění nebo zábavu.

" mě tedy rozhodně neuspokojuje, i když pobaví nebo naladí.. :-))

" (Luboš, 32)

Touha být žádaný. Pokud člověku v reálném světě chybí sociální vazby, které by mu dávaly pocit, že o něj druzí stojí a je pro ně důležitý, může se stát, že bude naplnění těchto pocitů hledat prostřednictvím komunikace na chatu. Pokud je nalezne při cybersexu, je pravděpodobné, že se tento druh komunikace stane důležitou součástí jeho života. Uspokojení potřeby přátelství a lásky se může dít prostřednictvím cybersexuálních vztahů.
"asi pocit že je tu někdo, kdo o mě stojí...že je tu někdo, kdo mě pohladí i když jen přes obrazovku...kdo si vyslechne moje nářky a radosti, někdo kdo asi v tu chvíli potřebuje taky někoho...prostě dvě ztracené duše :o)" (Alice, 28)

Snaha získat partnera pro reálný sex. Vztahy na chatu se navazují snadněji a rychleji než v reálném světě. Online disinhibice značně zjednodušuje seznamování nesmělým a introvertním, ale i pro ostatní je to pohodlnější a obvykle také efektivnější způsob navazování nových vztahů. Pokud jedinec navíc hledá člověka s podobnými zájmy v oblasti sexu, jeví se anonymitu poskytující Internet jako ideální prostředí a zároveň médium. Značná část uživatelů inzeruje touhu vyzkoušet neobvyklé sexuální praktiky v realitě (fetišistické, S/M, skupinový sex aj.).

Vzrušení z anonymity. Člověk se může účastnit cybersexuálních aktivit, aniž by musel odhalit svou identitu. Většina oceňuje i to, že anonymní

zůstává také jejich cybersexuální partner a oni si tak mohou vytvořit vlastní představu. Obvykle nemají zájem vědět, jak jejich protějšek vypadá. Pro některé je právě anonymita a vzrušení z ní hlavním přitažlivým faktorem.

"...ten dotyčný má tvář přesně podle tvých představ, že jo, když ho nevidíš, tak to jde snadno" (Miriam, 22)

Vzrušení z interaktivity. To, že uživatelé dávají přednost cybersexu před „snazší“ a časově méně náročnou autoerotikou s využitím pornografického materiálu, poukazuje na odlišnost obou možností sebeuspokojení. Hlavním rozdílem je interaktivita, kterou časopis ani videoklip nemohou, na rozdíl od cybersexu s jiným uživatelem, poskytnout. Skutečnost, že si člověk s někým povídá, může být stejně vzrušující jako samotný obsah rozhovoru. *"Vzrušení z toho, že kdosi na "druhé straně" je a poslouchá a má ruku v klíně..."(Erik, 17)*

Vzrušení z anonymity a interaktivity se od ostatních liší tím, že nejsou potřebami, proto nemohou být prvotními motivy. Vzrušení z anonymity a z interaktivity vzniká až během aktivity samotné. Může být však velmi silné a stát se motivem, který přivádí uživatele zpět k cybersexuálním aktivitám a jejich opakování.

Vnímání cybersexu

Cybersexuální aktivity mohou být samotnými uživateli vnímány rozdílně. Podívejme se, jak je jejich uživatelé vnímají:

Cybersex jako náhrada za reálný sex.

Tak může být vnímán jedinci, kteří nemají k reálnému sexu přístup vůbec nebo těmi, kteří svůj sexuální život považují za neuspokojivý.

Cybersex jako jiná forma sexu a doplněk reálného sexu.

Cybersex je velkou částí uživatelů považován za příjemné zpestření jejich sexuálního života. Pokud mají partnera nebo partnerku, může to být způsob, jak uniknout stereotypu párového sexuálního života a zůstat "věrný". Často je využíván partnery, pokud spolu nemohou být fyzicky nebo jako forma přede hry.

Cybersex jako zpříjemnění autoerotiky.

Řada uživatelů vnímá své cybersexuální aktivity stejně jako masturbaci. Tento způsob autoerotiky řadí vedle prohlížení pornografických materiálů. Často zdůrazňují, že díky možnosti s někým si povídat, je mnohem příjemnější a zajímavější.

Výhody cybersexu oproti reálnému sexu

Pro některé konzumenty má cybersex určité výhody i ve srovnání s reálným sexem. Sami uživatelé obvykle uvádějí tyto:

- Snadná dostupnost. Pokud má člověk přístup na Internet doma či jinde v soukromí, může se k sexuální konverzaci a cybersexu dostat

velice rychle a snadno.

- Nepřítomnost závazku. Cybersex neklade na člověka odpovědnost, nepřináší žádný závazek, pokud o to jedinec neusiluje.
- Větší otevřenost a uvolněnost. Pokud se člověk cítí v bezpečí a nenese žádnou odpovědnost, bude ve svém jednání (zde komunikaci) více uvolněný a otevřený. Samozřejmě, že zde člověk "pouze" komunikuje. Ale komunikuje o tom, co dělá, jaké sexuální aktivity ve své fantazii provádí. Cybersex mu umožňuje vyzkoušet si v bezpečí domova své tajné sexuální touhy.
- Možnost určovat hranici. I když je určitá sexuální aktivita tajnou fantazií uživatele, ještě to neznamená, že se mu bude líbit její realizace. Mohlo by také dojít k něčemu, co už součástí jeho fantazie nebylo. Cybersex mu umožňuje mít kontrolu nad tím, co "se děje".
- Nedůležitost fyzických a osobnostních charakteristik. Pokud při cybersexu není používána webkamera, uživatelé prakticky nemají možnost ověřit si, s kým komunikují. Uživatelům to umožňuje rozvinout své vlastní představy, vytvořit si ideál partnera. V prostředí chatové místnosti znevýhodnění fyzického vzhledu přestávají platit. Důležitá je schopnost slovního vyjadřování svých fantazií a představ.
- Možnost uspokojit se dle svých potřeb. Jedinec se může uspokojit takovým způsobem, jakým je mu to nejpříjemnější. Platí to jak pro druh představ doprovázejících cybersex, využívání pornografických materiálů, tak pro způsob autoerotického dráždění.
- Není považován za nevěru. Jedinci provozující cybersex obvykle nemají pocit, že by svého reálného partnera podváděli. Pokud se pocity viny objeví, tak tam, kde dojde k vytvoření emocionální vazby k cybersexuálnímu partnerovi.

Konzumace cybersexu se může stát patologickou, literatura (převážně americká) hovoří o tzv. závislosti na cybersexu (cybersexual addiction). V těchto případech mají uživatelovy aktivity na Internetu negativní dopad na jeho život. Tito jedinci zažívají vážné manželské a jiné vztahové problémy. Tráví mnoho hodin o samotě s počítačem v zapojení do fantazijních sexuálních aktivit. Uzavírají se do sebe a izolují se od okolí. Jejich rodina, přátelé, pracovní či studijní povinnosti jsou opomíjeny.

[1] online disinhibice neboli ztráta ostychu a zábran v komunikaci na Internetu, popř. mob. telefonem. Podílí se na ní řada faktorů, nejdůležitější je anonymita, to že se uživatelé v reálném čase nevidí a asynchronicita online komunikace [Suler, 1998].

Literatura:

Cooper, Alvin, Coralie R. Scherer, Sylvain C. Boeis and Barry L. Gordon. 1999. „Sexuality on the Internet: From sexual exploration to pathological expression“. Professional Psychology: Research and Practice 30, 2: 154-164.

Divínová, Radana. 2004a. Cybersex jako forma internetové komunikace. Diplomová práce. Brno: FSS MU.

Divínová, Radana. 2004b. „Cybersex jako způsob internetové komunikace.“ Vyšlo pod názvem „Cybersex jako způsob partnerské komunikace.“ Psychologie Dnes 7-8: 9-13.

Noonan, Raymond J. 1998. „The Psychology of Sex: A Mirror from the Internet“. Pp 143-168 in Psychology and the Internet: Intrapersonal, Interpersonal and Transpersonal Implications, edited by Jayne Gackenbach. San Diego: Academic Press.

Schneider, Jeniffer P. and Robert Weiss. (n.d). Understanding Addictive Cybersex. Staženo 2. března 2003.

Dostupný z WWW:

<http://www.cybersexualaddiction.com/understanding.php>

Suler, J. (1998-2005). The Psychology of Cyberspace. Staženo: 10. prosince 2002. Dostupný z WWW:

<http://www.rider.edu/~suler/psycyber/psycyber.html>

Young, Kimberly S., James O´Mara and Jeniffer Buchanan. 1999. Cybersex and Infidelity Online: Implications for Evaluation and Treatment. Poster presented at the 107th annual meeting of the American Psychological Association.

URL:<http://www.netaddiction.com/articles/cyberaffairs.htm>